

Ministerie van Veiligheid en Justitie
t.a.v. de heer mr. G.A. van der Steur
Minister van Veiligheid en Justitie
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Betreft : Maatwerk in brandweezorg in Zeeland
Datum : 4 november 2015

Excellentie,

Als Minister van Veiligheid en Justitie bent u verantwoordelijk voor een goed werkend brandweerstelsel. Op 3 september jl. heeft u in de Tweede Kamer, tijdens het AO Nationale veiligheid, crisisbeheersing en brandweezorg, aangegeven dat u, vanuit deze verantwoordelijkheid, toetst of individuele veiligheidsregio's voldoen aan de wettelijke eisen. Daarom vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Zorgwekkende opkomsttijden

Volgend op de discussie rond het vaststellen van het dekkingsplan van de veiligheidsregio Limburg-Noord in 2011, heeft u in een brief (29 517, nr. 54) de Kamer geïnformeerd over de wettelijke kaders, de (on)mogelijkheden voor regionaal beleid en onderzoek door uw Inspectie Veiligheid en Justitie naar de opkomsttijden en dekkingsplannen van alle veiligheidsregio's. Daarbij gaf u aan dat met de afwijkingsbevoegdheid uit het Besluit veiligheidsregio's het niet mogelijk is dat de opkomsttijden generiek voor de veiligheidsregio naar boven worden bijgesteld. De veiligheid van zowel burger als het brandweerpersoneel zijn daarin immers belangrijke overwegingen.

Het onderzoek van de Inspectie Veiligheid en Justitie naar opkomsttijden (2012) en dekkingsplannen (2013) laat zien dat de normtijden uit het Besluit veiligheidsregio's (Bvr) in de veiligheidsregio Zeeland (VRZ) onvoldoende – in minder dan 50% van de gevallen - worden gehaald en het vigerende dekkingsplan niet voldoet aan de wettelijke vereisten. In uw brief van 5 september 2012 aan de veiligheidsregio Zeeland (uw kenmerk 284289) meldt u het zorgelijk te vinden dat de opkomst van de brandweer onvoldoende is geborgd en verzoekt u de voorzitter met klem om de opkomsttijden te verbeteren en de daartoe noodzakelijke stappen te nemen.

Verslechtering in plaats van verbetering

Uw oproep aan de VRZ heeft uiteindelijk geresulteerd in een bestuurlijk besluit over omstreden voorstellen, voortkomend uit het project 'Maatwerk in Brandweezorg'. Dit besluit betreft een generieke verhoging (+25%) van de normtijden uit het Besluit veiligheidsregio's, het sluiten/samenvoegen van 11 brandweerposten en het reduceren van de bezetting en slagkracht van 24 tankautospuiten. Daarmee is er nadrukkelijk sprake van een verslechtering ten opzichte van het huidige niveau. Bovendien zijn de uitgangspunten in strijd met wettelijke bepalingen en is het dekkingsplan niet conform de bedoeling van het besluit opgesteld. Het geheel vormt een schending van de zorgplicht voor een minimaal kwaliteitsniveau voor brandweezorg.

In uw brief van 28 november 2012 (uw kenmerk 284289) aan de veiligheidsregio's heeft u immers, naast het aanbieden van een handreiking voor de registratie van afwijkingen en de motivatie daarvan, nogmaals herhaald dat het dekkingsplan dient te voldoen aan de vereisten uit het Besluit veiligheidsregio's en dat het dus niet mogelijk is de normtijden generiek naar boven bij te stellen. Voor wat betreft het toepassen van variabele voertuigbezetting geeft u aan dat aan alle voorwaarden uit de wet moet worden voldaan. Ondanks uw begrip voor het 'lange termijn perspectief' wijst u erop dat het huidige wettelijke kader onverminderd van kracht is. Tot op heden is daar niets aan gewijzigd en handelt de VRZ evident in strijd met de wet.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening : 61.37.43.415
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer 90

Handhaving

Gegeven hun rol in het toezicht op de veiligheidsregio's hebben wij op 15 juli 2015 de Commissaris van de Koning (CvdK) in Zeeland, en op 21 juli 2015 uw Inspectie Veiligheid en Justitie schriftelijk verzocht om maatregelen te nemen. In zijn antwoord verwijst de CvdK naar de aanbevelingen van het project RemBrand en naar de rol van de minister van VenJ bij de implementatie daarvan. Van uw Inspectie hebben we pas op 3 november jl. vernomen dat een inhoudelijke reactie nog op zich laat wachten. De verantwoordelijkheden voor de brandweezorg in Zeeland lijken daarmee hetzelfde spoor te volgen als de Fyra.

De VRZ geeft aan dat de Inspectie VenJ op uw verzoek de voorstellen inzake Maatwerk in Brandweezorg heeft getoetst aan de vigerende wet- en regelgeving. Volgens de VRZ heeft u tijdens uw werkbezoek van 6 augustus jl. een goed beeld gekregen van de situatie inzake het project Maatwerk in Brandweezorg, in het bijzonder van de "Zeeuwse TS". Dit concept is naar aanleiding van het werkbezoek door de directeur Weerbaarheid van het ministerie van VenJ genoemd als een voorbeeld voor andere regio's, aldus de VRZ.

Onze vragen:

Dientengevolge én refererend aan de motie Kooiman¹, vernemen wij graag van u - als systeemverantwoordelijke - op grond van welke overwegingen de VRZ, kennelijk onbelemmerd, mag overgaan tot het sluiten van brandweerposten² zonder te beschikken over een dekkingsplan dat voldoet aan de wettelijke bepalingen.

Bent u voorts, met de VRZ, van mening dat het besluit van 9 juli 2015 met de nieuwe "Zeeuwse normen" en de inzet van de "Zeeuwse TS" past binnen de wettelijke mogelijkheden? Wat betekenen de uitkomsten van deze 'afstemming' voor de uitgangspunten in de dekkingsplannen van andere veiligheidsregio's? Bijvoorbeeld Limburg-Noord?

Zorgwekkende ontwikkelingen

Vanwege het grote belang voor de veiligheid van zowel burgers als het brandweerpersoneel, roepen wij u ook op om direct handelend op te treden. De actuele situatie in de VRZ vraagt om onze aandacht en passende maatregelen: Een brand in een horecagelegenheid in Breskens³ houdt de gemoederen in Zeeland flink bezig. Als gevolg van gaten in de paraatheid en het niet op orde hebben van het dekkingsplan was er sprake van een onaanvaardbaar lange opkomsttijd voor de brandweer waardoor de brand zich kon uitbreiden en is door-/overgeslagen naar een belendend perceel en burgers onnodig zijn gedupeerd. Wij zien deze door/overslag als het gevolg van het beleid in de VRZ en een voorbode voor nog meer onheil.

Bij de brand in Breskens werden de eerste arriverende vrijwilligers ter plekke door omstanders uitgejouwd. Alsof dat nog niet erg genoeg was wordt impliciet de oorzaak van de vertraging bij de vrijwilligers gelegd en bestaat het risico dat er geen chauffeurs zijn al jaren, aldus de directeur van de VRZ. Hetgeen wij zien als een verklaring van onvermogen die direct ingrijpen rechtvaardigt. De mythe van het sneller kunnen uitrukken met een "Zeeuwse TS" met 4 personen dan met een standaard TS met 6 personen, is daarmee overigens ook gelijk ontkracht.

Murphy? No-way!

Dat naast het ontbreken van een chauffeur in Breskens, ook de post Oostburg onderbezet was, noemde de directeur de 'Wet van Murphy'. Wij bestrijden deze lezing. Een gebrek aan voldoende en beschikbare Brandweer Vrijwilligers is een specifiek lokaal veiligheidsrisico waarvoor in de VRZ en het Algemeen Bestuur al jaren geen gehoor is gevonden. In het rapport 'Maatwerk in Brandweezorg' en de 17 bijlagen is geen enkele paragraaf gewijd aan het vinden, binden en boeien van voldoende vrijwilligers. De landelijke 'Visie op Vrijwilligheid' lag in de VRZ sinds 2013 in de la en is pas enkele weken geleden opgepakt, als 'mosterd na de maaltijd'.

Rampenbestrijding, hoe gaan we dat doen?

De rampenbestrijding in Nederland is een verantwoordelijkheid van de veiligheidsregio's met een systeemverantwoordelijkheid voor de minister. Voor de rampenbestrijding is steeds onderkend dat samenwerking en ondersteuning tussen en van de verschillende regio's absolute noodzaak is. Daarvoor zijn als bekend ook afspraken gemaakt: de interregionale bijstand zal plaatsvinden met pelotons dan wel compagnieën bestaande uit o.a. een aantal TS6 - en.

Daar waar de TS6 vervangen is door de "Zeeuwse TS" kan de "Zeeuwse TS" als onderdeel van een peloton niet worden gebruikt; deze voldoet immers qua capaciteit, bepakking en bemensing niet aan de minimum afspraken. Het gevolg kan dan tweërlei zijn: of er wordt bij bijstand een peloton (compagnie) geleverd die niet aan de afspraken voldoet (waarmee het optreden in de bijstand verkrijgende regio ernstig wordt bemoeilijkt zo niet onmogelijk wordt gemaakt) of de bijstand wordt verleend met de TS6 waardoor de restdekking in de bijstandverlenende regio zelf tot ver onder het wettelijk noodzakelijk minimum zakt. Naar ons oordeel moet dit in het kader van de systeemverantwoordelijkheid een ernstige zorg voor u zijn.

Vijf voor twaalf

Deze actuele ontwikkelingen en uw antwoorden op recente Kamervragen⁴ over het bericht dat een tekort aan brandweervrijwilligers leidt tot onveilige situaties, komen daarmee in een geheel ander daglicht te staan en nopen tot maatregelen. De tijd van recht praten wat krom is, is wat ons betreft voorbij.

Wij sluiten deze brief af in de verwachting dat u als systeemverantwoordelijke direct handelend zult optreden en wij de antwoorden op onze vragen op korte termijn (binnen 3 weken) tegemoet kunnen zien.

In afwachting van uw reactie, tekenen wij met vriendelijke groet.

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers.

Marcel Dokter
Voorzitter

¹ <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/kst-29628-359.html>

² <http://www.pzc.nl/regio/zeeuws-vlaanderen/brandweerpost-zuiddorpe-sluit-1-oktober-1.5248110>

³ <http://www.pzc.nl/regio/zeeuws-vlaanderen/twijfels-over-brandweerinzet-breskens-1.5382438>

⁴ <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/ah-tk-20142015-2324.html>